

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 30. novembra 2016*

„Pritožba — Državne pomoči — Finančni ukrepi v korist podjetja France Télécom — Ponudba delničarskega posojila — Javne izjave predstavnikov francoske države — Odločba o razglasitvi nezdržljivosti pomoči s skupnim trgom — Pojem ‚pomoč‘ — Pojem ‚gospodarska prednost‘ — Merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja — Obveznost obrazložitve Splošnega sodišča — Meje sodnega nadzora — Izkrivljanje sporne odločbe“

V zadevi C-486/15 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 14. septembra 2015,

Evropska komisija, ki jo zastopajo C. Giolito, B. Stromsky, D. Grespan in T. Rusche, agenti,

pritožnica,

druge stranke v postopku so

Francoska republika, ki jo zastopajo G. de Bergues, D. Colas in J. Bousin, agenti,

tožeča stranka v zadevi T-425/04 RENV,

Orange, nekdanja France Télécom, s sedežem v Parizu (Francija), ki jo zastopata S. Hautbourg in S. Cochard-Quesson, odvetnika,

tožeča stranka v zadevi T-444/04 RENV,

Zvezna republika Nemčija,

intervenientka v zadevi T-425/04 RENV,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi E. Regan, predsednik senata, J.-C. Bonichot in A. Arabadjiev (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: francoščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska komisija s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 2. julija 2015, Francija in Orange/Komisija (T-425/04 RENV in T-444/04 RENV, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2015:450), s katero je to razglasilo ničnost člena 1 Odločbe Komisije 2006/621/ES z dne 2. avgusta 2004 o državni pomoči, ki jo izvaja Francija v korist podjetja France Télécom (UL 2006, L 257, str. 11, v nadaljevanju: sporna odločba).

Dejansko stanje

- 2 Dejansko stanje spora je povzeto v točkah od 1 do 98 izpodbijane sodbe. Za preizkus te pritožbe so upoštevni ti njeni elementi:

Splošni okvir zadeve

- 3 Družba France Télécom, postala družba Orange (v nadaljevanju: FT), operater in dobavitelj telekomunikacijskega omrežja in storitev, je bila ustanovljena leta 1991 kot pravna oseba javnega prava in ima od 31. decembra 1996 status delniške družbe. Od oktobra 1997 kotira na borzi. Leta 2002 je delež francoske države v kapitalu družbe FT znašal 56,45 %, preostali deleži pa so bili razdeljeni med javnost (32,25 %), lastne delnice (8,26 %) in zaposlene v podjetju (3,04 %).
- 4 V prvem četrtletju leta 2002 je družba FT objavila računovodske izkaze za leto 2001. V njih sta bila izkazana neto dolg v višini 63,5 milijarde EUR in izguba v višini 8,3 milijarde EUR.
- 5 V obdobju od marca do junija 2002 sta bonitetni agenciji Moody's in Standard & Poor's (v nadaljevanju: S & P) znižali rating družbe FT in prav tako znižali njeno napoved na negativno. Natančneje, agencija Moody's je 24. junija 2002 znižala rating kratkoročnih in dolgoročnih bonitetnih ocen družbe FT na zadnji razred varnih naložb. Vzporedno je cena delnic družbe FT močno padla.
- 6 Glede finančnega stanja družbe FT je francoski minister za gospodarstvo, finance in industrijo (v nadaljevanju: minister za gospodarstvo) v intervjuju, objavljenem v dnevniku *Les Echos* 12. julija 2002 (v nadaljevanju: izjava z dne 12. julija 2002), izjavil:

„Mi smo večinski delničar s 55 % kapitala [...] Država v vlogi delničarja bo ravnala kot preudaren vlagatelj, in če bi družba [FT] imela težave, bi posegli po ustreznih ukrepih [...] Ponavljam, če bi družba [FP] imela težave s financiranjem, vendar pa danes ni tako, bi država s potrebnimi ukrepi storila vse, da te težave premaga. Ali želite zopet sprožiti govornice o zvišanju kapitala [...] Ne, nikakor ne! Samo trdim, da bomo ustrezno ukrepali ob pravem času. Če bo potrebno [...]“

- 7 Istega dne je S & P objavila sporočilo za javnost, ki se je glasilo:

„Družba FT se lahko sooči z določenimi težavami pri vrnitvi dolga iz obveznic z rokom plačila leta 2003. Kljub temu navedba [francoske] države podpira ocenitev družbe FT na stopnji [varnih naložb]. [...] Francoska država – ki ima v lasti 55 % družbe [FT] – je jasno izrazila agenciji [S & P], da je dobro poučen vlagatelj in da bo ustrezno ukrepala, če bo imela družba FT težave. Dolgoročna bonitetna ocena družbe [FT] je znižana na BBB– [...]“

- 8 Francoski organi so 12. septembra 2002 sporočili, da so sprejeli odstop izvršnega direktorja družbe FT.

9 Družba FT je 13. septembra 2002 objavila polletne računovodske izkaze, ki so potrdili, da so njena konsolidirana lastna sredstva 30. junija 2002 postala negativna v znesku 440 milijonov EUR, njen neto dolg pa je dosegel 69,69 milijarde EUR, od katerih je 48,9 milijarde EUR dolga iz obveznic zapadlo v plačilo med letoma 2003 in 2005. V skladu z istimi polletnimi računovodskimi izkazi je promet družbe FT zrasel za 10 % v primerjavi z istim obdobjem v poslovnem letu 2001, dobiček iz poslovanja pred amortizacijo je bil 6,87 milijarde EUR, to je zvišanje za 13,3 % v preteklih podatkih in za 9,8 % v podatkih *pro forma*, in dobiček iz poslovanja 3,18 milijard EUR, kar je 15-odstotno povečanje v podatkih *pro forma*. Dobiček po stroških obresti (1,75 milijarde EUR), vendar pred davki, manjšinskimi deleži in njihovimi deleži dobička je bil, z izvzetjem izrednih elementov, 718 milijonov EUR v primerjavi z 271 milijoni EUR 30. junija 2001. Prosti denarni tok je bil 3,6 milijarde EUR, kar je bilo povečanje za 15 % glede na prvo polletje 2001.

10 Francoski organi so v sporočilu za javnost z dne 13. septembra 2002 o finančnem stanju družbe FT izjavili:

„Po izrednih izgubah v prvem polletju se je družba [FT] soočila z resnim pomanjkanjem lastnih sredstev. Tak finančni položaj prizadene zmogljivost družbe [FT]. [Francoska v]lada je torej odločena, da v celoti izvaja svoje odgovornosti [...] Zaradi novih okoliščin, ki so nastale zaradi precejšnjega poslabšanja računovodskih izkazov, je [izvršni direktor družbe FT] predlagal [francoski] vladi svoj odstop, ta pa ga je sprejela. Odstop bo začel veljati po seji upravnega odbora, ki bo [...] v naslednjih tednih in ob koncu katere bo predstavljen nov izvršni direktor [...] Novi izvršni direktor bo upravnemu odboru čim prej predlagal načrt za izboljšanje računovodskih izkazov, ki bo omogočil odpravo dolga [družbe FT] in preoblikovanje finančne strukture, ob vzdrževanju strateških prednosti. Francoska d]ržava bo pomagala družbi [FT] pri izvajanju tega načrta in bo prispevala k obsežnemu povečanju sredstev družbe [FT], po urniku in v skladu s pravili, ki se bodo določili glede na tržne pogoje. Do takrat bo, če bo potrebno, [francoska] država ukrepala tako, da se bo družba [FT] izognila vsem finančnim težavam.“

11 Istega dne je Moody's spremenila napoved dolga družbe FT z negativne na stabilno, in sicer v sporočilu za javnost, v katerem je med drugim navedeno:

„Agencija Moody's je povečala zaupanje zaradi izjave [francoske] vlade, ki je ponovno potrdila svojo močno podporo družbi [FT]. Kljub zaskrbljenosti agencije Moody's glede splošne ravni finančnega tveganja in zlasti zaradi slabe likvidnosti družbe [FT] je agencija Moody's okrepila zaupanje zaradi pričakovanja podpore francoske vlade družbi [FT], če bi [ta] imela težave pri povračilu dolga.“

12 Novi izvršni direktor družbe FT je bil imenovan 2. oktobra 2002. Sporočilo za javnost, v katerem je bilo objavljeno to imenovanje, se glasi:

„Na predlog [u]pravnega odbora družbe [FT] se je svet ministrov odločil imenovati [novega izvršnega direktorja družbe FT] [...] Zato bo novi [izvršni direktor] nemudoma začel pregled stanja družbe [FT], katerega rezultati bodo posredovani [u]pravnemu odboru v prihodnjih tednih in na katerem bo temeljil načrt za finančno reorganizacijo in strateški razvoj, ki bo omogočil zmanjšanje dolga družbe ob krepitvi njenih prednosti. V tem okviru [bo novi izvršni direktor družbe FT] užival podporo države v vlogi delničarja, ki je odločena, da bo izvajala vse svoje obveznosti. [Francoska d]ržava bo pomagala pri izvajanju dejavnosti finančne reorganizacije in prispevala k povečanju lastnih sredstev družbe [FT] na načine, ki bodo določeni s tesnim sodelovanjem [i]zvršnega direktorja družbe FT in [u]pravnega odbora. Kot je bilo že omenjeno, bo [francoska] država medtem, če bo potrebno, ukrepala tako, da se bo družba [FT] izognila vsem finančnim težavam.“

- 13 Francoski organi so 19. novembra 2002 Komisiji Evropskih skupnosti poslali „obvestilo“, v katerem je bilo po eni strani opisano trenutno finančno stanje družbe FT in hkrati poudarjeno, da so „operativne zmogljivosti odlične“, po drugi pa je bila izkazana njihova namera za sodelovanje pri dokapitalizaciji družbe FT pod tržnimi pogoji in razložen način njihovega prispevka pri načrtu za finančno reorganizacijo družbe FT. V tem obvestilu so francoski organi med drugim pojasnili:

„Da bi se družbi [FT] omogočil nujen manevrski prostor za vstop na trg v najboljših pogojih in v najprimernejšem trenutku, je [francoska] država pripravljena predhodno povečati kapital v obliki delničarskega posojila, ki bo ob izdaji novih vrednostnih papirjev spremenjeno v kapital. Znesek tega posojila bo ustrezal celotnemu ali delnemu znesku bodočega povečanja kapitala, ki ga bo [francoska] država vpisala, in bo lahko znašal do 9 [milijard EUR]. To posojilo bo začasno in njegova sprememba v vrednostne papirje bo obvezna. Izvajalo se bo sproti glede na potrebe družbe [FT]. Poleg tega bo obrestovano v skladu s trenutno veljavnimi tržnimi pogoji, obresti pa bodo vključene v kapital.

[Francoska d]ržava namerava za izvedbo svoje udeležbe pri načrtu finančne reorganizacije družbe [FT] uporabiti ERAP, industrijsko in trgovsko javno podjetje [francoske] države, ki bo družbi [FT] dalo delničarsko posojilo in postalo velik delničar družbe [FT], ko bo to posojilo spremenjeno v kapital. Ker bo to podjetje imelo javno udeležbo v družbi [FT] v svoji aktivni, bo imelo v svoji pasivi dolg iz obveznic. Ta izbira podjetja ERAP odraža voljo [francoske] države, da jasno opredeli odobren premoženjski vložek, tako da ga osami v namenski strukturi.“

- 14 Na sestanku upravnega odbora družbe FT 4. decembra 2002 je novo vodstvo družbe FT predstavilo poslovni načrt z naslovom „Ambition France Télécom FT 2005“ (v nadaljevanju: načrt Ambition 2005), katerega cilj je bil v glavnem uravnovežiti bilanco družbe s povečanjem lastnih sredstev do višine 15 milijard EUR.
- 15 Ob predstavitvi načrta Ambition 2005 je bilo objavljeno sporočilo za javnost ministra za gospodarstvo z dne 4. decembra 2002 (v nadaljevanju: obvestilo z dne 4. decembra 2002), v katerem je navedeno:

„Minister za gospodarstvo [...] potrjuje podporo [francoske] države poslovnemu načrtu, ki ga je potrdil upravni odbor [družbe FT] 4. decembra [2002]. 1. Skupina [FT] sestavlja celovito gospodarsko skupino, ki ima izredne uspehe. Vendar se mora družba [FT] danes soočiti s finančno neuravnoteženo strukturo, s potrebami po lastnih sredstvih in refinanciranju na srednje dolgi rok. To stanje je posledica prejšnjih neuspešnih vlaganj, slabo vodenih in izpeljanih na najvišji stopnji pred ‚finančnim zlomom‘ in, bolj splošno, spremembe trgov. Nezmožnost družbe [FT], da financira svoj razvoj drugače kot z zadolževanjem, je še poslabšala to stanje. 2. [Francoska d]ržava, večinski delničar, je zahtevala od novega vodstva, da vzpostavi finančno uravnoteženost družbe [FT], ob ohranjanju celote skupine [...] 3. Ob upoštevanju poslovnega načrta, ki ga je zasnovalo vodstvo, in perspektiv o donosu na investicijo, bo [francoska] država sodelovala pri povečanju lastnih sredstev za 15 milijard EUR sorazmerno s svojim deležem v kapitalu, kar pomeni naložbo v višini 9 milijard EUR. [Francoska d]ržava v vlogi delničarja namerava ukrepati tudi kot dobro poučen vlagatelj. Dolžnost družbe [FT] bo določiti načine in natančen urnik povečevanja lastnih sredstev. [Francoska v]lada želi, da se postopek odvija ob največjem upoštevanju položaja posameznih delničarjev in delničarjev, ki so zaposleni v družbi [FT]. [Francoska d]ržava je za možnost družbe [FT], da s postopkom prične ob najugodnejšem trenutku, pripravljena pospešiti svoje sodelovanje pri povečanju lastnih sredstev prek začasnega delničarskega posojila, plačanega v skladu s pogoji na trgu, ki ga dodeli družbi [FT]. 4. Celoten delež [francoske] države v družbi [FT] bo prenesen na podjetje ERAP. To se bo zadolžilo na finančnih trgih zaradi financiranja deleža [francoske] države pri povečanju lastnih sredstev družbe [FT].“

- 16 Družba [FT] je 11. in 12. decembra 2002 sprožila zaporedni izdaji obveznic v skupnem znesku 2,9 milijarde EUR.

- 17 ERAP je 20. decembra 2002 družbi FT poslalo parafiran in podpisan osnutek pogodbe o delničarskem posojilu (v nadaljevanju: ponudba delničarskega posojila). Družba FT tega osnutka pogodbe ni podpisala in ponudba delničarskega posojila nikoli ni bila izvedena.
- 18 Družba FT je 15. januarja 2003 izrabila posojilo v obliki izdaje obveznic v skupnem znesku 5,5 milijarde EUR. Te obveznice niso bile krite z državnim poroštvom ali garancijo.
- 19 Družba FT je 10. februarja 2003 obnovila del sindiciranega kredita, ki se mu je bližal datum zapadlosti, v višini 15 milijard EUR.
- 20 Postopek za povečanje lastnih sredstev, predvidenih z načrtom Ambition 2005, je bil uveden 4. marca 2003. Družba FT je 24. marca 2003 povečala kapital za 15 milijard EUR. Francoska država je bila pri tej transakciji udeležena z 9 milijardami EUR v sorazmerju s svojim deležem v kapitalu družbe FT. Znesek 6 milijard EUR je garantiral bančni sindikat, sestavljen iz 21 bank. Ta transakcija je bila končana 11. aprila 2003.
- 21 Družba FT je poslovno leto 2002 sklenila z izgubo približno 21 milijard EUR in čistim finančnim dolgom približno 68 milijard EUR. Iz računovodskih izkazov za poslovno leto 2002, ki jih je družba FT objavila 5. marca 2003, je bil razviden dvig prometa za 8,4 %, dobička iz poslovanja pred amortizacijo za 21,1 % in dobička iz poslovanja za 30,9 %. Francoska država je bila 14. aprila 2003 v kapitalu družbe FT udeležena z 58,9 %, od tega z 28,6 % prek podjetja ERAP.

Upravni postopek in sporna odločba

- 22 Francoska republika je 4. decembra 2002 Komisiji priglasila finančne ukrepe, predvidene z načrtom Ambition 2005, vključno s ponudbo delničarskega posojila, na podlagi člena 88(3) ES in člena 2 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88 ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339).
- 23 Bouygues SA in Bouygues Télécom SA (v nadaljevanju: skupaj: družbi Bouygues), družbi francoskega prava, od katerih je zadnja dejavna na francoskem trgu mobilne telefonije, sta 22. januarja 2003 pri Komisiji vložili pritožbo glede nekaterih pomoči, ki jih je francoska država domnevno dodelila družbi FT v okviru refinanciranja te družbe. Ta pritožba se je nanašala zlasti na obvestilo o naložbi francoske države v višini 9 milijard EUR ter na izjave z dne 12. julija, 13. septembra in 2. oktobra 2002 (v nadaljevanju: izjave od julija 2002).
- 24 Komisija je z dopisom z dne 31. januarja 2003 francoske organe obvestila o svoji odločitvi za začetek formalnega postopka preiskave iz člena 88(2) ES zlasti glede finančnih ukrepov, ki jih je francoska država sprejela v korist družbe FT (v nadaljevanju: odločba o začetku postopka) (UL 2003, C 57, str. 5). Komisija je v njej pozvala zainteresirane stranke, naj predložijo svoje pripombe o zadevnih ukrepih.
- 25 Komisija je 3. avgusta 2004 francoskim organom vročila sporno odločbo.
- 26 Komisija je v točki 185 obrazložitve navedene odločbe, ki je pod njenim naslovom 6, „Predmet te odločbe“, zlasti navedla, da priglašeni ukrepi ne morejo biti analizirani „brez upoštevanja izjav [francoske] vlade od julija do decembra 2002“. S temi izjavami naj bi namreč francoski organi pokazali svojo voljo za sprejetje ustreznih ukrepov za rešitev finančnih težav družbe FT. Ponudba delničarskega posojila naj bi pomenila uresničitev njihovih predhodno izraženih namenov.

27 Komisija je v točki 186 obrazložitve sporne odločbe navedla:

„V tem primeru Komisija ugotavlja, da je bilo pred ukrepi decembra 2002, ki so [bili predmet priglasitve], več izjav in ukrepov francoske vlade, že od julija [2002]. Na eni strani te izjave in ukrepi omogočajo boljše razumevanje razlogov in pomena [...] ukrepov [iz decembra 2002]. Na drugi strani pa so imele predhodne izjave in ukrepi [gotovo] vpliv na to, [kako so trgi in gospodarski akterji dojemali] situacij[o] podjetja FT v mesecu decembru [2002]. [Ker je n]a ravnanje gospodarskih [akterjev] vplivalo ravnanje države, [to] ni [objektiven] parameter za oceno ravnanja države. Predhodni posegi se morajo torej upoštevati pri analizi[, ali ukrepi iz decembra 2002 vsebujejo elemente pomoči].“

28 Komisija je v točki 187 obrazložitve sporne odločbe navedla, da je bilo pravzaprav mogoče analizirati zaporedne izjave in ukrepe francoskih organov od julija 2002 kot „celoto, ob kateri so trenutek konkretizacije ukrepi [z decembra 2002]“.

29 V nadaljevanju je Komisija v točkah od 188 do 191 sporne odločbe navedla:

„(188) [Na prvi pogled a]naliza v tem primeru [pokaže] časovno razliko med [prednostmi] za podjetje, ki so morale biti posebno [velike] meseca julija [2002], in možno [zavezo glede] državnih sredstev, ki se zdi bolj jasno določena v decembru [2002]. Izjave [...] ministra za gospodarstvo [bi se] lahko [opredelile kot pomoč], [ker] so imele te izjave [jasno] vpliv na trge in so prinesle [prednost] podjetju [FT]. [Vendar pa ne bo lahko brez vsakršnega dvoma ugotoviti], ali [je bila izjava z dne 12. julija 2002 taka, da bi lahko vsaj potencialno povzročila zavezo glede državnih sredstev]. [...]

(189) [Kljub temu] Komisija v tem primeru ne razpolaga z zadostnimi podatki, da [bi] na neovrgljiv način doka[zala] [obstoj] pomoči, ki temelji na tej [inovativni hipotezi]. Nasprotno, Komisija ocenjuje, da lahko [dokaže] [obstoj] elementov pomoči z bolj tradicionalnim pristopom glede na [...] ukrepe [iz decembra 2002], ki so bili zajeti v [priglasitvi].

(190) Pravzaprav je bi[l] na eni strani [obstoj zaveze glede] državnih sredstev jas[en] v mesecu decembru [2002]. Na drugi strani pa je [tudi obstoj prednosti] za podjetje [FT] v mesecu decembru [2002] očit[en] ob upoštevanju vpliva na trge zaradi predhodnih izjav in ukrepov.

(191) V tem pogledu ‚načelo zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu‘ ne more [u]pravičevati [...] posega [iz decembra 2002], kot trdi francoska vlada, ker so bila ravnanja gospodarskih [akterjev] decembra očitno pod vplivom predhodnih [ravnanj] in izjav vlade od julija [2002] naprej. Če[prav se] lahko dvomi, da [je] bil[a] izjav[a z dne 12. julija 2002] dovolj nazorn[a], da bi [lahko pomenila] pomoč, [pa] ni dvoma, da [je] bil[a] t[aka] izjav[a] več kot dovolj za ‚okužbo‘ dojemanja trgov in za vpliv na [poznejše] ravnanje gospodarskih [akterjev]. Če je tako, se ravnanje gospodarskih [akterjev] ne more [jemati kot nevtralno primerjavo za presojanje] ravnanja [francoske] države. Domneva, ki temelji na ‚načelu zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu‘, se ne more opirati na okoliščine trga, [kakršne so bile] decembra [2002], ampak se mora [logično] opirati na okoliščine trga, ki ni okužen s predhodnimi izjavami.“

30 Potem ko je Komisija ugotovila, da prednost, ki je bila podeljena družbi FT, izkrivlja konkurenco ali grozi s takim izkrivljanjem konkurence in lahko prizadene trgovino med državami članicami (točke od 198 do 201 obrazložitve sporne odločbe), je pod naslovom 8 sporne odločbe, „Načelo zasebnega dobro poučenega vlagatelja v tržnem gospodarstvu“, preučila vprašanje, ali je bilo to načelo spoštovano, ob upoštevanju vseh izjav, ki so jih dali francoski organi v mesecih pred ponudbo delničarskega posojila (točke od 203 do 230 obrazložitve sporne odločbe). Vsebina teh izjav in njihov učinek na trg naj bi namreč razkrivala, da se je francoska država že julija 2002 odločila podpreti družbo FT (točka 203 obrazložitve sporne odločbe).

- 31 Komisija je, opirajoč se med drugim na poročilo z dne 28. aprila 2004, ki je izkazovalo neobičajno in nezanemarljivo povečanje vrednosti delnic in obveznic družbe FT po izjavi z dne 12. julija 2002, na sporočilo za javnost bonitetne agencije S & P z istega dne in na poročilo Deutsche Bank z dne 22. julija 2002, sklepala, da „je trg [...] izjave [francoskih organov] obravnaval kot strategijo verodostojne [zaveze francoske] države [k] podpori podjetja FT“ (točki 220 in 221 obrazložitve sporne odločbe).
- 32 Komisija je v točki 222 obrazložitve sporne odločbe dodala, da so te izjave imele zelo pomemben vpliv na trg. Prispevale naj bi namreč k vrnitvi zaupanja na finančnih trgih in bile odločilne za ohranitev bonitetne ocene družbe FT na stopnji varnih naložb. Znižanje bonitetne ocene družbe FT naj bi povzročilo, da bi bila ponudba delničarskega posojila manj verjetna in gotovo veliko dražja.
- 33 Po navedbah Komisije „[d]ejstvo, da [lahko] ukrepi[, priglášeni] decembra [2002, če se obravnavajo posamično,] ustvari[jo] vtis o povsem racionalnih postopkih[, ne zmanjšuje] dejstva, da je bilo ravnanje gospodarskih [akterjev] decembra očitno pod vplivom [predhodnih ravnanj] in izjav [francoske] države, zlasti od julija 2002 naprej, [ki so nakazovali] name[ro francoske] države [...] ublažit[i] težav[e] s financiranjem podjetja [FT]“ (točka 225 obrazložitve sporne odločbe). V tem smislu naj bi odločitev francoskih organov, da pospešijo dokapitalizacijo družbe FT s kreditno linijo, pomenila uresničitev njihovih izjav (točka 226 obrazložitve sporne odločbe).
- 34 Komisija je menila, da ni odločilno, da je bil postopek dokapitalizacije družbe FT aprila 2003 uspešen in da ponudba delničarskega posojila ni bila nikoli izvedena. V okviru uporabe merila dobro poučenega zasebnega vlagatelja bi se bilo namreč treba opirati na podatke, ki jih ima na voljo vlagatelj v trenutku sprejemanja odločitve o vlaganju. Poleg tega, ker so izjave francoskih organov vplivale na trg in na ravnanje gospodarskih akterjev, se naj Komisija ne bi „mo[gla] opirati na ravnanje drugih gospodarskih [akterjev] za ocenjevanje ravnanja države in [tako] uporab[iti] merilo istočasnosti“. Kot je navedla Komisija, „večkrat ponovljene julijske izjave [francoske] države o izvajanju potrebnega, da bo [podjetju FT] omogoč[eno] premagovanje težav financiranja, izkrivljajo preizkus istočasnosti, [saj za] zasebn[e] vlagatelj[e ni mogoče] šteti, kot da so se odločili samo na podlagi situacije podjetja [FT, in sicer] neodvisno od vprašanja, ali te izjave [pomenijo državno pomoč ali ne]“. Uporaba načela dobro poučenega zasebnega vlagatelja naj se ne bi mogla opirati na položaj na trgu decembra 2002, ampak bi logično morala temeljiti na položaju „trga, ki ga niso okužile predhodne izjave in posegi“ (točka 227 obrazložitve sporne odločbe).
- 35 „Videti“ pa naj bi bilo, da zadevne odločitve o vlaganju, če se jih preučuje v okoliščinah položaja pred julijem 2002, ne spoštujejo navedenega načela (točka 228 obrazložitve sporne odločbe). Takrat naj bi se družba FT znašla v težavnih gospodarskih okoliščinah in naj bi izgubila zaupanje na trgih, francoski organi pa naj ne bi izvedli še nobenega ukrepa za izboljšanje upravljanja te družbe in njenih rezultatov, niti naj ne bi zahtevali natančne revizije, niti imenovali novega vodstva, niti pripravili načrta za finančno reorganizacijo podjetja. V teh okoliščinah naj bi bilo „malo verjetno, da bi zasebni vlagatelj od julija 2002 [dal izjave, podobne izjavam] francosk[e] vlad[e, ki] lahko s popolnoma gospodarskega stališča pomeni[jo] resno [tveganje za njeno] verodostojnos[t] in ugle[d] ter [ki jo lahko] s pravnega stališča [...] od tega datuma [celo zavezujejo, da vsekakor] finančno podp[re] podjetj[e FT]“. Če bi ravnal tako, naj bi tak vlagatelj sam in brez kakršnega koli nadomestila prevzel zelo veliko tveganje glede družbe FT. Celotno referenčni delničar, ki bi imel enake podatke, kot so jih imeli takrat francoski organi, naj julija 2002 ne bi dal izjave o pomoči v korist družbe FT, ne da bi prej opravil natančno revizijo njenega finančnega stanja in potrebnih ukrepov za finančno reorganizacijo, da bi lahko presodil obseg tveganja in možnosti povračila, ki bi jih vključeval tak korak. Vsekakor naj bi tak referenčni delničar potreboval sodelovanje finančnih trgov za finančno reorganizacijo družbe FT. Ti „trgi pa v tem obdobju [...] niso razpolagali ali dodeljevali veliko kredita podjetju FT“ (točka 229 obrazložitve sporne odločbe).

- 36 Tako je Komisija menila, da je „[m]alo [...] verjetno, da bi [...] zasebni dobro poučeni vlagatelj v enaki situaciji kot francoska vlada [dal izjave] o podpori v korist podjetja FT julija 2002, ob upoštevanju gospodarske situacije podjetja FT in [...] odsotnosti jasnih in popolnih podatkov, ki so na razpolago o tem“. Še manj verjetno naj bi bilo, da bi dobro poučen zasebni vlagatelj „dodelil delničarsko posojilo, [tako da bi sam prevzel] izredno pomembn[o] finančn[o] tveganj[e]“ (točka 229 obrazložitve sporne odločbe).
- 37 Komisija je na podlagi vsega zgoraj navedenega ugotovila, da „[merilo] zasebnega dobro poučenega vlagatelja v tržnem gospodarstvu ni izpolnjeno“ in da je „[z]ato [prednost,] dodeljen[a] podjetju FT s [ponudbo] delničarskega posojila, [če se preuči] v okviru [predhodnih] izjav in [...] posegov francoske vlade, [državna] pomoč [...], čeprav je obseg [prednosti] težko izračunati“ (točka 230 obrazložitve sporne odločbe).
- 38 Člen 1 te odločbe določa, da „[d]elničarsko posojilo, ki ga je [Francoska republika] dodelila podjetju [FT] decembra 2002 v obliki kreditne linije v višini 9 milijard EUR, v okviru izjav [...] od julija 2002 predstavlja državno pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgom“.

Predhodni sodni postopki

- 39 Francoska republika, družba FT in družbi Bouygues so 13. oktobra 2004 (zadeva T-425/04), 5. novembra 2004 (zadeva T-444/04) oziroma 9. novembra 2004 (zadeva T-450/04) v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložile tožbe za razglasitev ničnosti celotne sporne odločbe. Association française des opérateurs de réseaux et services de télécommunications (francosko združenje operaterjev telekomunikacijskih omrežij in storitev) (AFORS Télécom) je 12. novembra 2004 (zadeva T-456/04) v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložilo tožbo za razglasitev ničnosti člena 2 te odločbe.
- 40 Splošno sodišče je s sodbo z dne 21. maja 2010, Francija/Komisija (T-425/04, T-444/04, T-450/04 in T-456/04, EU:T:2010:216), razglasilo člen 1 sporne odločbe za ničen in odločilo, da se postopek v zvezi s predlogi za razglasitev ničnosti člena 2 te odločbe ustavi.
- 41 Natančneje, Sodišče je v točki 298 navedene sodbe ugotovilo, da Komisija ni dokazala, da obvestilo z dne 4. decembra 2002 vključuje prenos državnih sredstev.
- 42 Poleg tega je Splošno sodišče, kar zadeva ponudbo delničarskega posojila, v točki 299 navedene sodbe ugotovilo, da Komisija ni zadostno dokazala prednosti, ki izvira iz te ponudbe, zato Splošno sodišče *a fortiori* ne more ugotoviti obstoja prenosa sredstev, ki naj bi bil povezan s to prednostjo.
- 43 Družbi Bouygues (zadeva C-399/10 P) in Komisija (zadeva C-401/10 P) so 4. oziroma 3. avgusta 2010 v sodnem tajništvu Sodišča vložile pritožbi zoper sodbo z dne 21. maja 2010, Francija/Komisija (T-425/04, T-444/04, T-450/04 in T-456/04, EU:T:2010:216).
- 44 Sodišče je s sodbo z dne 19. marca 2013, Bouygues in Bouygues Télécom/Komisija in drugi ter Komisija/Francija in drugi (C-399/10 P in C-401/10 P, v nadaljevanju: sodba Bouygues, EU:C:2013:175), razveljavilo sodbo z dne 21. maja 2010, Francija/Komisija (T-425/04, T-444/04, T-450/04 in T-456/04, EU:T:2010:216), vrnilo zadeve T-425/04, T-444/04 in T-450/04 Splošnemu sodišču, da odloči o tožbenih razlogih in predlogih, vloženi pri tem sodišču, o katerih se Sodišče ni izreklo, ter pridržalo odločitev o stroških.
- 45 V zvezi s tem je Sodišče najprej v točki 76 sodbe Bouygues ugotovilo, da se Komisija v sporni odločbi ni opredelila glede trditve, ki sta jo podali družbi Bouygues v upravni pritožbi z dne 22. januarja 2003, da izjave od julija 2002 pomenijo državno pomoč. Med drugim je v točkah od 73 do 75 navedene sodbe

poudarilo, da so bile te izjave upoštevane le glede na njihovo objektivno relevantnost za presojo ponudbe delničarskega posojila in da jih je torej Komisija presojala le toliko, kolikor tvorijo kontekst ugotovljene pomoči.

- 46 Zato je Sodišče v točki 77 sodbe Bouygues odločilo, da je Splošno sodišče s tem, da je v točkah 128 in 131 sodbe z dne 21. maja 2010, Francija/Komisija (T-425/04, T-444/04, T-450/04 in T-456/04, EU:T:2010:216), presodilo, da člen 1 sporne odločbe vsebuje zavrnitev Komisije, da izjave od julija 2002 opredeli kot državno pomoč, napačno uporabilo pravo. Tega, da Komisija po upravni pritožbi družb Bouygues ni sprejela stališča glede opredelitve teh izjav kot državnih pomoči, naj namreč ne bi bilo mogoče enačiti z odločbo o zavrnitvi zahtevka teh pritožnic.
- 47 Sodišče je v nadaljevanju v točkah 103 in 104 sodbe Bouygues razsodilo, da so državni posegi različnih oblik in jih je treba analizirati glede na njihove učinke, zato ni mogoče izključiti, da je treba več zaporednih posegov države za namene člena 107(1) PDEU šteti za samo en poseg. Tako je lahko zlasti, kadar med zaporednimi posegi – med drugim z vidika njihovega časovnega razporeda, njihovega namena in položaja podjetja ob teh posegih – obstaja tako tesna povezava, da jih ni mogoče ločiti.
- 48 Sodišče je iz tega v točki 105 sodbe Bouygues sklepalo, da je Splošno sodišče s tem, da je presodilo, da je bilo treba ugotoviti zmanjšanje državnega proračuna ali dovolj konkretno gospodarsko tveganje za bremenitev tega proračuna, ki je ozko povezano in v skladu ali izravnano s posebno prednostjo, ki bi izvirala bodisi iz obvestila z dne 4. decembra 2002 bodisi iz ponudbe delničarskega posojila, napačno uporabilo pravo, ker je uporabilo merilo, ki je po naravi tako, da že na začetku izključuje, da bi bilo mogoče te posege države glede na povezavo med njimi in njihove učinke šteti za samo en poseg.
- 49 Sodišče je nazadnje menilo, da ima dovolj elementov, da po eni strani dokončno odloči o predlogu za razglasitev ničnosti člena 1 sporne odločbe v delu, v katerem je Komisija zavrnila opredelitev izjav od julija 2002 kot državnih pomoči, v zadevi T-450/04, in po drugi o drugem delu drugega tožbenega razloga in tretjem tožbenem razlogu, ki sta ju navedli Francoska republika in družba FT v podporo njunima tožbama v zadevah T-425/04 in T-444/04, kar zadeva njuno usmerjenost zoper ugotovitev v sporni odločbi glede obstoja prednosti, ki naj bi jo francoska država podelila družbi FT.
- 50 Glede prvega vidika je Sodišče v točki 118 sodbe Bouygues presodilo, da so tožbeni razlogi v zadevi T-450/04, ki se nanašajo na razglasitev ničnosti člena 1 sporne odločbe v delu, v katerem naj bi Komisija zavrnila opredelitev izjav od julija 2002 kot državnih pomoči, brezpredmetni.
- 51 Glede drugega vidika je Sodišče v točkah od 129 do 131 sodbe Bouygues iz nekaterih odlomkov točk 194 in 196 obrazložitve sporne odločbe sklepalo, da je Komisija presodila, da sta obvestilo z dne 4. decembra 2002 in ponudba delničarskega posojila, gledano skupaj, podelila prednost, ki vsebuje zavezo glede državnih sredstev v smislu člena 107(1) PDEU, in da je zato ta institucija ravnala pravilno, ko je ta ukrepa preučila skupaj, ker je očitno, da prvega ukrepa ni mogoče ločiti od drugega.
- 52 Nasprotno je Sodišče v točkah 140 in 141 sodbe Bouygues ugotovilo, da stanje postopka ne dovoljuje odločitve glede zlasti drugega in tretjega tožbenega razloga Francoske republike in družbe FT v delu, v katerem sta ta razloga usmerjena zoper Komisijino uporabo merila dobro poučenega zasebnega vlagatelja.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 53 Po izdani sodbi Bouygues so bile zadeve T-425/04 RENV, T-444/04 RENV in T-450/04 RENV predodeljene šestemu razširjenemu senatu Splošnega sodišča.

- 54 Družba France Télécom je z dopisom z dne 22. julija 2013 Splošno sodišče obvestila, da je 1. julija 2013 spremenila svojo firmo in postala družba Orange.
- 55 S sklepoma predsednika šestega razširjenega senata Splošnega sodišča z dne 27. junija 2014 sta bili družbi Bouygues izbrisani iz zadeve T-444/04 RENV kot intervenientki v podporo predlogom Komisije, zadeva T-450/04 RENV pa je bila izbrisana iz vpisnika Splošnega sodišča, ker sta ti družbi umaknili intervencijo in tožbo.
- 56 S sklepom predsednika šestega razširjenega senata Splošnega sodišča z dne 15. julija 2014 sta bili zadevi T-425/04 RENV in T-444/04 RENV združeni za ustni postopek in izdajo sodbe.
- 57 Francoska republika ob podpori Zvezne republike Nemčije v zadevi T-425/04 RENV in družba Orange v zadevi T-444/04 RENV so Splošnemu sodišču predlagale, naj sporno odločbo razglasi za nično in Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 58 Komisija je v teh zadevah predlagala, naj se pritožba zavrne kot neutemeljena ter naj se Francoski republiki in družbi Orange naloži plačilo stroškov. Komisija je na obravnavi 24. septembra 2014 predlagala tudi, naj se tožba v zadevi T-444/04 RENV zavrže kot nedopustna.
- 59 Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi najprej zavrnilo ugovor nedopustnosti, ki ga je podala Komisija v zadevi T-444/04 RENV, ker je imela družba Orange še vedno obstoječ interes za razglasitev ničnosti člena 1 sporne odločbe.
- 60 V nadaljevanju je preizkusilo predlog za razglasitev ničnosti člena 1 sporne odločbe. Splošno sodišče je v okviru tega preizkusa, prvič, zavrnilo prva od razlogov obeh tožb, ki sta se nanašala na bistveno kršitev postopka in kršitev pravice do obrambe. Nato je skupaj analiziralo drugi in tretji tožbeni razlog obeh tožb, ki sta se nanašala na napačno uporabo prava in na očitno napako pri presoji v zvezi z uporabo merila dobro poučenega zasebnega vlagatelja, in ju sprejelo. Zato je navedeni člen 1 razglasilo za ničn.
- 61 Splošno sodišče je razsodilo, da se v teh okoliščinah postopek v zvezi s predlogi Francoske republike in družbe Orange za razglasitev ničnosti člena 2 sporne odločbe ustavi.
- 62 Nazadnje je Splošno sodišče glede na te preudarke Komisiji naložilo, naj poleg svojih stroškov nosi tudi osem desetin stroškov, ki sta jih priglasili Francoska republika in družba Orange.

Predlogi strank

- 63 Komisija Sodišču primarno predlaga, naj:
- razveljavi izpodbijano sodbo v delu, v katerem je člen 1 sporne odločbe razglašen za ničn in je Komisiji naloženo, naj poleg svojih stroškov nosi tudi osem desetin stroškov, ki so Francoski republiki in družbi Orange nastali v zadevah T-425/04 in T-444/04;
 - zavrne tožbi Francoske republike in družbe Orange v zadevah T-425/04 in T-444/04,
 - Francoski republiki in družbi Orange naloži plačilo stroškov.
- 64 Ta institucija Sodišču podredno predlaga, naj zadevi T-425/04 in T-444/04 vrne v razsojanje Splošnemu sodišču in pridrži odločitev o stroških.
- 65 Družba Orange in, primarno, Francoska republika predlagata, naj se pritožba zavrne in naj se Komisiji naloži plačilo stroškov.

- 66 Če bi Sodišče izpodbijano sodbo razveljavilo, Francoska republika podredno predlaga, naj se zadeva T-425/04 RENV vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, da to odloči o prvem delu drugega tožbenega razloga ter o tretjem in četrtem tožbenem razlogu.
- 67 Ta država članica Sodišču še bolj podredno predlaga, naj navedeni del in navedena tožbena razloga sprejme ter Komisiji naloži plačilo stroškov.

Pritožba

- 68 Komisija v utemeljitev pritožbe navaja štiri razloge, od katerih se prvi nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve, drugi na sedem ločenih kršitev člena 107(1) PDEU, tretji na prekoračitev mej sodnega nadzora, četrti pa na napačno razlago ali celo izkrivljanje sporne odločbe.
- 69 Družba Orange izpodbija dopustnost prvega in drugega pritožbenega razloga.

Dopustnost prvega in drugega pritožbenega razloga

Trditve družbe Orange

- 70 Družba Orange trdi, da iz člena 1 sporne odločbe izhaja, prvič, da sta edina ukrepa francoske države, ki ju je mogoče obravnavati kot enoten poseg, opredeljen kot državna pomoč, obvestilo z dne 4. decembra 2002 in ponudba delničarskega posojila, in drugič, da so izjave od julija 2002 v tej odločbi upoštevane zgolj kot eden od elementov konteksta. To naj bi bila med različnimi postopki pred Splošnim sodiščem in Sodiščem tudi utemeljitev Komisije.
- 71 Natančneje, kot naj bi sicer izhajalo iz točke 259 izpodbijane sodbe, Komisija, ki ji je Splošno sodišče postavilo izrecno in konkretno vprašanje glede tega, ni nikoli trdila, da so izjave od julija 2002 tako kot obvestilo z dne 4. decembra 2002 in ponudba delničarskega posojila sestavni del enotnega posega, opredeljenega kot državna pomoč.
- 72 V teh okoliščinah družba Orange meni, da je treba prvi in drugi pritožbeni razlog zavreči kot nedopustna, ker Komisija v njiju navaja nove trditve, s katerimi Splošnemu sodišču očita, da se ni izreklo glede vprašanja, ali bi morale biti navedene izjave vključene v okvir enotnega posega.

Presoja Sodišča

- 73 Zadošča navesti, da je, kot je razvidno iz stališča francoske vlade in točke 255 izpodbijane sodbe, Komisija pred Splošnim sodiščem zatrjevala, da je treba izjave od julija 2002 vključiti v okvir enotnega posega v korist družbe FT, Splošno sodišče pa je na te trditve izrecno odgovorilo v točkah od 256 do 261 navedene sodbe.
- 74 V teh okoliščinah je treba ugovor nedopustnosti, ki ga je podala družba Orange in ki se nanaša na to, da so navedene trditve nove v okviru pritožbe, zavrniti.

Prvi pritožbeni razlog: kršitev obveznosti obrazložitve

Trditve Komisije

- 75 Komisija najprej trdi, da Splošno sodišče ni upoštevalo načel, določenih v sodbi Bouygues, dalje, da ni zadostno odgovorilo na trditve, ki jih je navedla v okviru postopka ponovnega odločanja, in nazadnje, da so v njegovi obrazložitvi protislovja.
- 76 Splošno sodišče naj namreč pri tem, ko je v točkah od 185 do 196 izpodbijane sodbe predstavilo sodno prakso, ki je bila po njegovem mnenju upoštevana z vidika merila dobro poučenega zasebnega vlagatelja, ne bi omenilo sodbe Bouygues in naj se zato ne bi vprašalo, ali so bila v navedeni sodbi podana pojasnila glede obsega tega merila.
- 77 Dalje, Komisija dodaja, da je v stališču, predloženem po vrnitvi zadeve v razsojanje, pojasnila, zakaj so izjave od julija 2002 objektivno del konteksta analize ponudbe delničarskega posojila ter so z njim kronološko, ekonomsko in funkcionalno povezane, tako da s to ponudbo tvorijo samo en poseg. Splošno sodišče naj bi sicer v točkah od 255 do 258 izpodbijane sodbe analiziralo nekatere vidike pojma enotnega posega, vendar se je omejilo na obravnavanje semantičnih vprašanj, da bi se izognilo resničnemu preizkusu trditev Komisije.
- 78 Nazadnje, Komisija trdi, da je Splošno sodišče protislovno v točkah 219 in 222 izpodbijane sodbe trdilo, da se je treba za ugotovitev, ali je francoska država ravnala kot dobro poučen zasebni vlagatelj v tržnem gospodarstvu, postaviti v okoliščine decembra 2002, ko so bili ukrepi finančne pomoči sprejeti, in tako iz tega konteksta izključiti izjave od julija 2002, v točkah 227 in 228 navedene sodbe pa je navedlo, da je Komisija za presojo gospodarske racionalnosti ravnanja francoske države lahko upoštevala vse podatke, ki so opredeljevali ta kontekst, vključno s temi izjavami.

Presoja Sodišča

- 79 Opozoriti je treba, da je obveznost obrazložitve iz člena 296 PDEU bistvena postopkovna zahteva, ki jo je treba razlikovati od vprašanja utemeljenosti obrazložitve, ki spada pod vsebinsko zakonitost spornega akta (sodba z dne 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, točka 146 in navedena sodna praksa).
- 80 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča Splošno sodišče z obveznostjo obrazložitve sodb, ki jo ima na podlagi členov 36 in 53, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, ni zavezano k natančni obrazložitvi, ki bi izčrpno in drugemu za drugim sledila vsem razlogovanjem strank v sporu. Obrazložitev je torej lahko implicitna, če zainteresiranim strankam omogoča, da se seznanijo z razlogi, na katere se je oprlo Splošno sodišče, Sodišču pa, da ima dovolj elementov za nadzor v okviru pritožbe (sodba z dne 8. marca 2016, Grčija/Komisija, C-431/14 P, EU:C:2016:145, točka 38).
- 81 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da se zainteresirane stranke in zlasti Komisija na podlagi obrazložitve iz točk od 185 do 196, 219, 222, 227, 228 in od 255 do 258 izpodbijane sodbe lahko seznanijo z razlogi, na katere se je oprlo Splošno sodišče, Sodišče pa ima dovolj elementov za nadzor v okviru te pritožbe.
- 82 Kot pravilno trdita francoska vlada in družba Orange, niti to, da Splošno sodišče pri opozorilu na sodno prakso v točkah od 185 do 196 izpodbijane sodbe ni omenilo sodbe Bouygues, niti to, da je po podrobnem preizkusu v točkah od 255 do 258 izpodbijane sodbe zavrnilo trditve Komisije, namreč še ne pomeni, da je obrazložitev pomanjkljiva.

- 83 Poleg tega trditev Komisije, da obstaja protislovje med točkami od 219 do 222 izpodbijane sodbe na eni strani ter točkama 227 in 228 navedene sodbe na drugi, temelji na napačnem razumevanju teh točk. Splošno sodišče je namreč v navedenih točkah zgolj navedlo, da Komisija ne bi smela upoštevati samo izjav od julija 2002, brez drugih elementov, ki so bili upoštevni za analizo.
- 84 Na podlagi zgornjih preudarkov je treba prvi pritožbeni razlog zavrniti kot povsem neutemeljen.

Tretji pritožbeni razlog: prekoračitev mej sodnega nadzora

Trditve Komisije

- 85 Komisija s tretjim pritožbenim razlogom, ki ga je treba preizkusiti na drugem mestu, trdi, da merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja zahteva, da se opravi zapletena gospodarska presoja, v okviru katere ima široko polje proste presoje. Zato bi moral biti na tem področju sodni nadzor načeloma omejen na preverjanje obstoja očitne napake pri presoji dejstev. Natančneje, sodišče Evropske unije naj v okviru tega nadzora ne bi moglo s svojo gospodarsko presojjo nadomestiti presoje Komisije.
- 86 Po mnenju Komisije pa je Splošno sodišče s tem, da je v točkah 235 in 236 izpodbijane sodbe trdilo, da to, kako je trg zaznal izjave od julija 2002, v obravnavani zadevi ni upoštevno, njeno analizo nadomestilo s svojo, čeprav bi moralo zgolj preveriti, ali je bila v točkah 210, 217 in 229 obrazložitev sporne odločbe storjena očitna napaka pri presoji.

Presoja Sodišča

- 87 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je pojem državne pomoči, kot je opredeljen v Pogodbi DEU, pravni pojem in ga je treba razlagati na podlagi objektivnih elementov. Zato mora sodišče Unije načeloma ter upoštevajoč konkretne elemente spora, o katerem odloča, in tehničnost ali zapletenost presoje, ki jo je opravila Komisija, izvajati celovit nadzor glede vprašanja, ali ukrep spada na področje uporabe člena 107(1) PDEU (sodba z dne 21. junija 2012, BNP Paribas in BNL/Komisija, C-452/10 P, EU:C:2012:366, točka 100).
- 88 Vendar je Sodišče razsodilo, da je sodni nadzor v zvezi z vprašanjem, ali ukrep spada na področje uporabe člena 107(1) PDEU, omejen, če je presoja, ki jo je opravila Komisija, tehnična ali zapletena (sodba z dne 21. junija 2012, BNP Paribas in BNL/Komisija, C-452/10 P, EU:C:2012:366, točka 103).
- 89 Glede tega velja, da kadar mora Komisija, zato da bi preverila, ali ukrep spada na področje uporabe člena 107(1) PDEU, uporabiti merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu, uporaba tega merila na splošno zahteva, da Komisija opravi zapleteno gospodarsko presojo (glej v tem smislu sodbo z dne 2. septembra 2010, Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, točka 68).
- 90 V obravnavani zadevi se po eni strani preudarki Splošnega sodišča, ki jih izpodbija Komisija, kot pravilno trdita francoska vlada in družba Orange, ne nanašajo na uporabo merila dobro poučenega zasebnega vlagatelja, ampak na obdobje, v katero se je morala Komisija postaviti, da bi opravila to presojo, in zato na dokaze, ki bi jih morala glede tega upoštevati.
- 91 Po drugi strani tudi ob predpostavki, da bi moral biti nadzor, ki ga mora opraviti Splošno sodišče glede tega, omejen, kar trdi Komisija, ta okoliščina ne pomeni, da Splošno sodišče ni smelo opraviti nadzora nad tem, kako je ta institucija pravno opredelila podatke gospodarske narave. Čeprav to sodišče ne sme s svojo gospodarsko presojjo nadomestiti gospodarske presoje Komisije, iz zdaj ustaljene sodne prakse Sodišča namreč izhaja, da mora sodišče Unije med drugim preveriti ne le vsebinsko pravilnost navajanih dokazov, njihovo zanesljivost in doslednost, ampak tudi, ali ti dokazi vsebujejo vse relevantne

podatke, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletenega položaja, in ali se lahko z njimi utemelji iz njih izpeljane ugotovitve (glej zlasti sodbo z dne 11. septembra 2014, CB/Komisija, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, točka 46).

- 92 Splošno sodišče pa je v točkah od 235 do 248 izpodbijane sodbe preizkusilo prav to, kako je Komisija presodila dokaze, na katere se je oprla pri ugotovitvi, da je bilo treba merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja uporabiti za julij 2002 in ne za december 2002. Glede tega je razsodilo, da je ta presoja utemeljena na selektivnem upoštevanju razpoložljivih dokazov in da s temi dokazi ni bilo mogoče utemeljiti ugotovitev, ki jih je Komisija izpeljala iz njih. Zato je razsodilo, da je bila pri njeni presoji storjena očitna napaka pri presoji.
- 93 Tako ob upoštevanju sodne prakse, na katero je opozorjeno v točki 91 te sodbe, in nasprotno od tega, kar trdi Komisija, Splošno sodišče s tem, da je opravilo to analizo, ni prekoračilo mej nadzora, ki ga je moralo opraviti.
- 94 Zato je treba tretji pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

Četrty pritožbeni razlog: napačna razlaga ali celo izkrivljanje sporne odločbe in izkrivljanje dejstev

Trditve Komisije

- 95 Komisija s četrty pritožbenim razlogom, ki ga je treba preizkusiti na tretjem mestu, trdi, da je Splošno sodišče izkrivilo sporno odločbo, ker je v točkah od 246 do 248 izpodbijane sodbe, prvič, ugotovilo, da pričakovanje trga ne more ustvariti nobene obveznosti ravnanja in da Komisija ni dokazala, da lahko nespoštovanje izjav, ki jih je država dala glede družbe FT, ogrozi njen ugled na finančnih trgih. V točki 217 obrazložitve te odločbe naj bi bilo namreč to dokazano s pomočjo konkretnih elementov.
- 96 Drugič, ta institucija trdi, da je Splošno sodišče tudi izkrivilo dejstva, ker je ugotovilo, da bi dobro poučen zasebni vlagatelj lahko dal izjave, ki bi bile podobne izjavam od julija 2002, čeprav do začetka decembra 2002 niti francoska vlada niti družba FT nista imeli načrta za reorganizacijo in ocene potrebnega kapitala. Komisija namreč pojasnjuje, da država ob neobstoju informacij o finančnem donosu svojega ukrepa ne more trditi, da deluje kot dobro poučen zasebni vlagatelj.

Presoja Sodišča

- 97 Iz člena 256(1), drugi pododstavek, PDEU in člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije je razvidno, da je Splošno sodišče edino pristojno, prvič, za ugotavljanje dejstev, razen če bi vsebinska nepravilnost njegovih ugotovitev izhajala iz listin v spisu, ki so mu bile predložene, in drugič, za presojo teh dejstev (sodbi z dne 6. aprila 2006, General Motors/Komisija, C-551/03 P, EU:C:2006:229, točka 51, in z dne 29. marca 2011, ThyssenKrupp Nirosta/Komisija, C-352/09 P, EU:C:2011:191, točka 179).
- 98 Zato presoja dejstev – z izjemo izkrivljanja dokazov, predloženih Splošnemu sodišču – ni pravno vprašanje, ki bi bilo predmet nadzora Sodišča (sodbi z dne 18. maja 2006, Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients/Komisija, C-397/03 P, EU:C:2006:328, točka 85, in z dne 29. marca 2011, ThyssenKrupp Nirosta/Komisija, C-352/09 P, EU:C:2011:191, točka 180).
- 99 Kadar pritožnik trdi, da je Splošno sodišče izkrivilo dokaze, mora v skladu s členom 256 PDEU, členom 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 168(1)(d) Poslovnika Sodišča natančno navesti dokaze, ki naj bi jih to sodišče izkrivilo, in dokazati napake pri analizi, ki so po njegovem mnenju povzročile, da je Splošno sodišče izkrivilo dokaze (sodba z dne 17. junija 2010, Lafarge/Komisija, C-413/08 P, EU:C:2010:346, točka 16 in navedena sodna praksa). Poleg tega mora biti

v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča izkrivljanje očitno razvidno iz listin v spisu, ne da bi bilo treba na novo presoјati dejstva in dokaze (sodba z dne 27. oktobra 2011, Avstrija/Scheucher-Fleisch in drugi, C-47/10 P, EU:C:2011:698, točka 59 in navedena sodna praksa).

- 100 V obravnavani zadevi najprej iz točke 246 izpodbijane sodbe izhaja, da je Splošno sodišče upoštevalo točko 217 obrazložitve sporne odločbe, kot pravilno trdi francoska vlada.
- 101 Dalje, v točki 92 te sodbe je bilo navedeno, da je Splošno sodišče v točkah od 235 do 248 izpodbijane sodbe preizkusilo, kako je Komisija presodila dokaze, na katere se je ta institucija oprla pri ugotovitvi, da je bilo treba merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja uporabiti za julij 2002 in ne za december 2002, da je ugotovilo, da je ta presoja temeljila na selektivnem upoštevanju razpoložljivih dokazov, in da s temi dokazi ni bilo mogoče utemeljiti ugotovitev, ki jih je Komisija izpeljala iz njih.
- 102 Nazadnje je treba ugotoviti, da trditve Komisije ne vsebujejo natančne navedbe dokazov, ki naj bi jih Splošno sodišče očitno izkrivilo, ampak se z njimi izpodbija presoja Splošnega sodišča glede dejstev, v skladu s katero ugotovitve v sporni odločbi niso bile pravno zadostno podprte z dokazi, ki so bili navedeni v njihovo utemeljitev.
- 103 Tako glede na zgornje preudarke Komisija Splošnemu sodišču ne more očitati, da je izkrivilo sporno odločbo in dokaze.
- 104 Zato je treba četrti pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

Drugi pritožbeni razlog: kršitve člena 107(1) PDEU

Trditve Komisije

- 105 Komisija z drugim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je izjave od julija 2002 obravnavalo ločeno od obvestila z dne 4. decembra 2002 in ponudbe delničarskega posojila, ločilo zagotovila, ki so jih trgi dobili s temi izjavami, od povečanja finančnih sredstev, s čimer je ubralo pikolovski pristop, s katerim je sedemkrat napačno uporabilo pravo, kar hkrati pomeni kršitev člena 107(1) PDEU. Ta utemeljitev je razdeljena na sedem delov.
- 106 Komisija s prvim delom trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je v točkah od 219 do 248 izpodbijane sodbe opredelilo natančen datum, za katerega je bilo treba uporabiti merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja, napačno uporabilo pravo. Po mnenju te institucije je ta pristop v nasprotju s točko 103 sodbe Bouygues, v skladu s katero ni mogoče izključiti, da je treba več zaporednih posegov države za uporabo člena 107(1) PDEU šteti za samo en poseg.
- 107 Sodišče naj namreč ne bi zgolj razsodilo, da je mogoče več dogodkov, ki niso hkratni, presoјati skupaj, ampak naj bi tudi priznalo, da ni potrebno, da vsak od teh dogodkov pomeni hkrati podelitev prednosti in prenos državnih sredstev. Zadoščalo naj bi, da ta elementa obstajata zaradi katerega od navedenih dogodkov ali povezave med njimi.
- 108 Zato naj ne bi bilo mogoče šteti, da je merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja omejeno na nek določen datum, niti da je obstoj prednosti, ki izhaja iz državnih sredstev, predhodni pogoj za uporabo tega merila, kot naj bi Splošno sodišče napačno razsodilo v točkah 202, 203 in 226 izpodbijane sodbe.
- 109 Komisija pa naj bi zlasti v točkah 222 in 225 obrazložitve sporne odločbe pojasnila, da je imelo to, da je bila zahvaljujoč izjavam od julija 2002 ocena družbe FT ohranjena na ravni varnih naložb, odločilen vpliv zlasti na ukrepe decembra 2002. Šlo naj bi za kontinuiran proces podpiranja družbe FT, ki naj bi se začel julija 2002 in se konkretiziral decembra 2002.

- 110 Komisija z drugim delom trdi, da Splošno sodišče s tem, da je v točki 205 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bilo treba merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja uporabiti zgolj za objavo obvestila z dne 4. decembra 2002 in za ponudbo delničarskega posojila, obravnavani skupaj, ni upoštevalo tesne povezave med opredeljeno prednostjo in uporabo tega merila ter sodne prakse, izhajajoče iz sodbe Bouygues.
- 111 Ker je namreč merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja namenjeno izključitvi ukrepa, ki *prima facie* pomeni prednost, bi moralo stvarno in časovno področje preizkusa ukrepov, ki pomenijo prednost, sovpadati s področjem, za katero se uporabi to merilo. Če torej prednost učinkuje v danem obdobju, naj navedenega merila ne bi bilo mogoče uporabiti zgolj za del tega obdobja.
- 112 V obravnavani zadevi pa naj bi Sodišče v točkah od 132 do 139 sodbe Bouygues prednost, ki je bila podeljena družbi FT, opredelilo tako, da ima dva sklopa, in sicer povečanje finančnih sredstev družbe FT in zagotovitev trgu, da je plačilno sposobna, pri čemer ta zagotovitev izhaja iz izjav od julija 2002.
- 113 Komisija s tretjim delom meni, da je Splošno sodišče s tem, da je v točkah od 227 do 232 in od 255 do 261 izpodbijane sodbe vpeljalo semantično razlikovanje med preučevanimi državnimi ukrepi in elementi konteksta, kršilo načelo, v skladu s katerim je treba obstoj državne pomoči analizirati na podlagi učinkov, ne pa oblike ali semantike. Po mnenju Komisije namreč med preizkusom nekega državnega ukrepa v okviru drugega državnega ukrepa, s katerim je ta neločljivo povezan, in skupnim preizkusom teh dveh ukrepov, obstaja le semantična razlika.
- 114 V obravnavani zadevi pa naj bi med izjavami od julija 2002 in ponudbo delničarskega posojila obstajala neločljiva povezava, ker je bilo decembra 2002 stanje na trgu izkrivljeno zaradi navedenih izjav in ker brez njih navedena ponudba ne bi mogla biti dana niti ne bi mogla imeti učinkov.
- 115 Poleg tega naj bi Splošno sodišče izhajalo iz napačne razlage sporne odločbe, pisani Komisije in sodbe Bouygues, česar posledica so navedbe, da, prvič, iz teh dokumentov ne izhaja, da izjave od julija 2002 in ponudba delničarskega posojila tvorijo samo en poseg, in drugič, je Sodišče odločilo, da te izjave niso bile predmet odločbe Komisije.
- 116 Komisija s četrtnim delom meni, da je Splošno sodišče pripisalo odločilen pomen pojasnitvi natančnih načinov podpore, ki jo je francoska država dala družbi FT, in je zaradi tega zanemarilo učinke izjav od julija 2002, čeprav naj bi bile te bistvene. Komisija glede tega opozarja, da ni bilo potrebno, da so vsi preučeni ukrepi enaki, da bi jih bilo mogoče obravnavati kot neločljivo povezane. Sodišče naj bi se namreč v točkah od 132 do 136 sodbe Bouygues sklicevalo na te izjave in na njihove učinke, da bi ugotovilo obstoj prednosti v povezavi s ponudbo delničarskega posojila, kar naj bi dokazovalo, da jih je bilo treba upoštevati v okviru analize.
- 117 Komisija v okviru petega dela opozarja, da je Sodišče v točkah 103 in 104 sodbe Bouygues razsodilo, da je treba za namene člena 107(1) PDEU več zaporednih posegov države šteti za samo en poseg, kadar med temi posegi z vidika njihovega časovnega razporeda, njihovega namena in položaja podjetja ob teh posegih obstaja tako tesna povezava, da jih ni mogoče ločiti.
- 118 Poleg tega opozarja, da je Sodišče v točkah od 132 do 136 navedene sodbe nakazalo, da so izjave od julija 2002 objektivno del konteksta analize ponudbe delničarskega posojila.
- 119 Po mnenju Komisije pa so bila v obravnavani zadevi merila, ki jih je Sodišče postavilo v točkah 103 in 104 sodbe Bouygues, glede na tesno in neločljivo povezanost navedenih izjav in navedene ponudbe izpolnjena. Kot naj bi bilo mogoče sklepati iz teh točk, je bilo namreč treba vse te zaporedne posege obravnavati kot samo en poseg.

- 120 Komisija poleg tega trdi, da je v točkah od 203 do 230 obrazložitve sporne odločbe uporabila merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja za cel proces reševanja družbe FT, zlasti od začetka tega procesa, tj. od izjave z dne 12. julija 2002, s katero je bilo usmerjeno celotno nadaljevanje navedenega procesa. Komisija dodaja, da je v točkah od 215 do 218 obrazložitve sporne odločbe dokazala, da je zaradi izjav od julija 2002 nastalo ekonomsko in pravno tveganje, ki bi lahko ogrozilo sredstva francoske države.
- 121 Komisija s šestim delom trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 230 do 232 in od 249 do 254 izpodbijane sodbe napačno ugotovilo, da je decembra 2002 prišlo do prekinitve v sosledju zadevnih državnih ukrepov, tako da se je po eni strani z uporabo napačne logike, s katero je bil preizkus merila dobro poučenega zasebnega vlagatelja omejen, postavilo v določen trenutek, to je 4. december 2002, po drugi pa se je oprlo na dejstva, iz katerih ta prekinitev ni bila razvidna in so na njih vplivale izjave od julija 2002.
- 122 Zaradi odločilnega vpliva izjav od julija 2002 pa naj niti avtonomna odločitev zasebnih gospodarskih subjektov ne bi bila dovolj, da bi pretrgala povezavo, ki je obstajala med temi izjavami in ponudbo delničarskega posojila.
- 123 Poleg tega naj bi bila ugotovitev Splošnega sodišča v točkah od 249 do 254 izpodbijane sodbe, da je decembra 2002 prišlo do pomembne prekinitve, ker je prvotno naznanjena zaveza postala konkretna, v protislovju z ugotovitvijo Splošnega sodišča o dejstvih, ki jo je podalo v točkah od 212 do 215 izpodbijane sodbe in v skladu s katero je bila z izjavami od julija 2002 družbi FT podeljena prednost, ki je obstajala vsaj do 17. decembra 2002, ter z dokončnimi ugotovitvami o dejstvih, ki jih je podalo Sodišče v točki 133 sodbe Bouygues.
- 124 Komisija s sedmim delom trdi, da je Splošno sodišče v točkah 246 in 247 izpodbijane sodbe ugotovilo, da bi tudi ob upoštevanju celotnega sosledja posegov francoske države v obdobju od julija do decembra 2002 vse faze tega procesa lahko podobno opravil dobro poučeni zasebni vlagatelj v tržnem gospodarstvu, ki pazi, da so pred sprejetjem nepreklicne zaveze glede naložbe izpolnjeni vsi potrebni pogoji. Po mnenju Splošnega sodišča je torej francoska država želela vplivati na trge, tako da je zastavila svoj ugled, da bi ponovno vzpostavila njihovo zaupanje, zlasti pa je želela doseči ohranitev ocene družbe FT s ciljem pripraviti stabilno in cenejše refinanciranje tega podjetja v poznejši fazi.
- 125 Vendar po mnenju Komisije Splošno sodišče s takšnim razlogovanjem ni upoštevalo nevarnosti za ugled, ki jo povzroči izjava, ki ni spoštovana, in posebnega položaja države, ki da takšno izjavo. Gospodarski subjekti naj bi namreč izjavam zadevne države o podpori javnih podjetij pripisali manjšo težo, če te izjave ne prinesejo učinkov. Komisija dodaja, da sicer v točki 219 obrazložitve sporne odločbe obstoja pomoči res ni dokazovala zgolj na podlagi izjav od julija 2002, vendar to ne pomeni, da je podvomila o tem, da bi bil ugled francoske države zmanjšan, če te izjave ne bi bile spoštovane.
- 126 V teh okoliščinah Komisija trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je zahtevalo, da do prenosa državnih sredstev pride hkrati s podelitvijo prednosti, in ugotovilo, da ne more biti nevarnosti za ugled brez zaveze glede državnih sredstev, napačno uporabilo pravo.
- 127 Komisija poleg tega navaja, da so izjave o zavezi države posebne, ker ne vplivajo samo na kredibilnost države kot delničarja, ampak tudi na kredibilnost države kot javne oblasti, tudi če ta izjavi, da nastopa v vlogi delničarja, saj je spoštovanje teh izjav tudi vprašanje politične kredibilnosti.
- 128 Nazadnje, po mnenju Komisije Splošno sodišče ni pravno zadostno utemeljilo svojega razlogovanja v točki 247 izpodbijane sodbe, da bi bilo treba državo delničarko primerjati z gospodarskim subjektom mednarodnega obsega. Merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja naj bi bilo namreč za državo kot mednarodnega akterja mogoče uporabiti, samo če to upravičujejo posebne okoliščine.

Presoja Sodišča

- 129 Komisija želi s trditvami, ki jih navaja v okviru sedmih delov drugega pritožbenega razloga, v bistvu dokazati, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo v zvezi z opredelitvijo obdobja, v katero se je morala postaviti za presojo merila dobro poučenega zasebnega vlagatelja. Komisija namreč pojasnjuje, da je to obdobje julij 2002 in ne, kot naj bi Splošno sodišče napačno razsodilo, december 2002.
- 130 Na prvem mestu, v delu, v katerem Komisija v okviru od drugega do petega dela trdi, da so s prednostjo, ki je bila opredeljena s sodbo Bouygues, zajete izjave od julija 2002, je treba navesti, da so te trditve v nasprotju z razlago, ki jo je glede sporne odločbe podalo Sodišče v točkah od 70 do 75 in od 126 do 129 sodbe Bouygues.
- 131 Sodišče je namreč v teh točkah ugotovilo, da je prednost, ki je bila opredeljena s to določbo, nastala izključno z obvestilom z dne 4. decembra 2002 skupaj s ponudbo delničarskega posojila. Nasprotno, iz točk 132, 134, 136 in 139 navedene sodbe implicitno, a nujno izhaja, da Sodišče te prednosti ni nameravalo razširiti na izjave od julija 2002, ki spadajo samo v kontekst tako opredeljenega ukrepa pomoči.
- 132 Ker torej trditve Komisije izhajajo iz napačne razlage sodbe Bouygues in poleg tega ne ustrezajo niti vsebini sporne odločbe, jih je treba zavrnilo kot brezpredmetne (glej v tem smislu sodbo Bouygues, točka 79).
- 133 Na drugem mestu, v zvezi s trditvami, podanimi v okviru prvega dela, je treba ugotoviti, da prav tako izhajajo iz napačnega razumevanja izpodbijane sodbe, saj je Splošno sodišče v točkah od 219 do 222 navedene sodbe ugotovilo, da je bilo treba merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja uporabiti za „obdobj[e], v katerem so bili ukrepi finančne pomoči sprejeti“, v obravnavani zadevi torej „za obvestilo z dne 4. decembra 2002 skupaj s ponudbo delničarskega posojila“.
- 134 Splošno sodišče je torej navedlo dva dogodka, ki v skladu s sodno prakso na podlagi sodbe Bouygues tvorita zadevno prednost in ni nikakor, kot trdi Komisija, izključilo, da je zahtevani preizkus morda treba izvesti glede na neko obdobje in ne glede na nek določen trenutek.
- 135 Zato je treba prvi del zavrnilo kot neutemeljen.
- 136 Šesti del je treba prav tako zavrnilo, ker na eni strani temelji na enakem napačnem razumevanju izpodbijane sodbe, na drugi pa je iz njega razvidno, da Komisija zgolj izpodbija presojo Splošnega sodišča glede dejstev, kar zadeva vprašanje, ali je bila iz dejanskih okoliščin, ki so obstajale med julijem 2002 in decembrom 2002 razvidna prekinitev v sosledju državnih ukrepov.
- 137 Na tretjem mestu je treba ugotoviti, da trditve Komisije v okviru sedmega dela niso dopustne, ker se z njimi izpodbija presoja Splošnega sodišča glede dejstev, v skladu s katero ni mogoče izključiti, da bi zasebni vlagatelj med julijem in decembrom 2002 ravnal podobno kot francoska država.
- 138 Na četrtem mestu je treba v delu, v katerem je treba trditve Komisije, če se obravnavajo skupaj, razumeti tako, da po mnenju te institucije obstaja neločljiva povezava med ukrepom odobrene pomoči in elementi, ki spadajo v kontekst tega ukrepa, pri čemer je posledica te povezave, da je treba, čeprav so ti elementi ločeni od navedenega ukrepa, njegovo skladnost z vidika merila dobro poučenega zasebnega vlagatelja presojati glede na čas nastanka teh elementov, ne pa glede na čas sprejetja tega ukrepa, navesti naslednje.
- 139 Najprej, iz sodbe z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 85), izhaja, da elementov, nastalih po sprejetju zadevnega ukrepa, ni mogoče upoštevati za presojo merila dobro poučenega zasebnega vlagatelja.

- 140 Dalje, iz iste sodbe izhaja, da je treba to presojo izvesti glede na elemente, ki so bili na voljo ob sprejetju odločitve o naložbi (sodba z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 105).
- 141 Glede tega je Sodišče navedlo, da ni nujno, da sprejetje odločitve o naložbi in odobritev ukrepa sovpadata, saj je lahko navedena odločitev sprejeta precej pred odobritvijo ukrepa (glej v tem smislu sodbo z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 105).
- 142 V obravnavani zadevi je treba navesti, da je Splošno sodišče po tem, ko je suvereno presodilo dejstva, v točkah od 222 do 232 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bila ponudba delničarskega posojila dana šele decembra 2002, v točkah od 234 do 245 navedene sodbe je ugotovilo, da francoska vlada v juliju 2002 ni sprejela nobene trdne zaveze, v točkah od 249 do 254 navedene sodbe pa je ugotovilo, da odločitev o finančni podpori družbi FT prek ponudbe delničarskega posojila ni bila sprejeta julija 2002, ampak na začetku decembra 2002.
- 143 V teh okoliščinah bi to, da bi bil kot čas, ko je bilo treba presojati merilo dobro poučenega zasebnega vlagatelja, določen že julij 2002, nujno pripeljalo do tega, da bi bili iz te presoje izključeni upoštevni elementi med julijem 2002 in decembrom 2002, kot je pravilno ugotovilo Splošno sodišče v točki 230 izpodbijane sodbe.
- 144 Ugotoviti pa je treba, da takšna rešitev ne bi bila v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča, na katero je opozorjeno v točki 91 te sodbe, v skladu s katero mora Komisija pri presoji upoštevati vse upoštevne elemente.
- 145 Drugi pritožbeni razlog je zato treba deloma zavreči kot nedopusten, deloma pa zavrniti kot neutemeljen.
- 146 Glede na vse zgornje preudarke je treba pritožbo zavrniti.

Stroški

- 147 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče.
- 148 V skladu s členom 138(1) Poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) tega poslovnika, se neuspehi stranki na predlog naloži plačilo stroškov.
- 149 Ker Komisija s pritožbenimi razlogi ni uspela, se ji v skladu s predlogi družbe Orange in francoske vlade naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi